

# Misiunea de Observare Promo-LEX constată un număr îngrijorător de incidente

*Utilizarea resurselor administrative, implicarea cultelor religioase în campania electorală a unui candidat, folosirea fondurilor financiare și materiale nedeclarate, dar și încălcarea restricțiilor stabilite de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică. Acestea sunt principalele constatări ale Misiunii de Observare Promo-LEX, reflectate în Raportul nr. 7 de monitorizare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova.*

*Pe lângă constatările făcute în baza activităților electorale desfășurate de cei doi candidați ajunși în turul II de scrutin, MO Promo-LEX sesizează repetat lipsa reglementărilor legale explicite și exhaustive în Codul electoral privind desfășurarea turului al doilea de scrutin.*



**Incident  
e  
electora  
le cu  
impact  
asupra  
campanie  
i**

Misiunea de observare Promo-LEX atrage atenția asupra unui caz

ce ar putea fi interpretat drept folosire de către concurentul Igor Dodon a fondurilor financiare și a materialelor nedeclarate. Este vorba despre posibila tipărire a ziarelor de campanie, într-un număr mai mare decât cel prevăzut în datele de tipar, precum și la o altă tipografie decât cea indicată în publicație.

Chiar dacă data tipăririi indicată pe ziar și cea a facturii eliberate pentru prestarea serviciilor este 9 noiembrie 2020, cel puțin o poză din publicație, pare a fi făcută la conferința de presă din 10 noiembrie 2020 a președinților și vicepreședinților de raion în susținerea candidatului Igor Dodon. Suplimentar, în sediul tipografiei Universul au fost depistate cel puțin două exemplare de ziare tipărite în perioada de dinaintea primului tur al alegerilor. Or, potrivit informației raportate la CEC, în perioada campaniei electorale pentru alegerile din 1 noiembrie 2020 candidatul Igor Dodon nu a printat la tipografia Universul ziare sau alte materiale promoționale.

Atenționăm și asupra încălcării restricțiilor stabilite de Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, ca urmare a organizării în susținerea lui Igor Dodon a două tipuri de eveniment cu implicarea a mai mulți participanți. Astfel, într-un caz este vorba de organizarea unui marș uman în mun. Bălți, cu participarea a peste 200 de persoane, iar în al doilea caz – organizarea a minim 20 marșuri automobilistice în țară cu implicarea a peste 450 automobile. De asemenea, pentru data de 13 noiembrie 2020 este preconizat un marș uman în susținerea aceluiași concurent și în mun. Chișinău.

Observatorii au mai raportat două situații de implicare a cultelor religioase în campania electorală a candidatului Igor Dodon.

### **Concurenții continuă să utilizeze resursele administrative**

Observatorii Promo-LEX au raportat cel puțin 142 de activități

electorale desfășurate de cei doi candidați ajunși în turul doi al scrutinului prezidențial. Dintre acestea, 72 (51%) din activități au fost desfășurate de Igor Dodon (CI), iar 70 (49%) – de Maia Sandu (PAS). PSRM continuă implicarea activă în campania candidatului independent Igor Dodon.

La fel, au fost identificate cel puțin 12 cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative. Dintre acestea, în 11 cazuri a fost vizat Igor Dodon (CI), iar într-un caz – Maia Sandu (PAS).

### **Cel puțin 500 853 lei neraportați de către cei doi concurenți electorali**

Conform rapoartelor prezentate la CEC, volumul veniturilor declarate de către concurenții electorali, pentru perioada 4 –6 noiembrie, este de 956 816 lei, inclusiv donațiile în mărfuri, obiecte, lucrări sau servicii. Dintre acestea, 556 367 lei (58%) au fost declarate de Maia Sandu (PAS), iar 400 450 lei (42%) – de Igor Dodon (CI).

Misiunea estimează cel puțin 500 853 lei neraportați de către cei doi concurenții electorali, în prima săptămână de campanie electorală pentru turul doi al alegerilor prezidențiale. Dintre acestea, 394 422 lei (79%) se referă la candidatul Igor Dodon (CI), iar 106 431 (21%) la candidata Maia Sandu (PAS).

Subliniem și faptul că, concurenții electorali continuă să nu raporteze cheltuieli pentru recompensele agitatorilor și nici nu prezintă declarațiile de voluntariat ale acestora.

### **Creșterea numărului de doritori să voteze la locul aflării, adică la domiciliu**

Misiunea de Observare Promo-LEX trage alarma asupra creșterii, comparativ cu scrutinele precedente, a numărului de persoane ce au votat la domiciliu, în primul tur de scrutin. În context, atenționăm asupra a cel puțin patru cazuri de colectare a cererilor de votare la locul aflării de către

persoane neautorizate: în trei cazuri este vorba de persoane raportate ca fiind agitatori ai candidatului Igor Dodon, iar într-un caz – lucrători ai oficiului poștal.

## **Nerespectarea măsurilor de protecție de către organele electorale**

Chiar dacă atestăm o ușoară îmbunătățire a gradului de respectare de către CECE a cerințelor epidemiologice, rămâne îngrijorător faptul că nu toate CECE respectă cerințele privind activitatea în condiții de pandemie: 5 (14%) consilii nu dețin registrul de monitorizare a temperaturii funcționarilor electorali; cel puțin 8 (22%) CECE nu efectuează termometria vizitatorilor; în cazul a 2 CECE (6%) nu se regăsesc informații privind regulile de protecție a sănătății în perioada pandemiei.

Cu regret, constatăm nerespectarea cerințelor privind măsurile de protecție în context pandemic și de către birouri electorale ale secțiilor de votare (BESV).

## **Turul II afectat de discurs de ură și mesaje de instigare la discriminare**



Cazurile de discurs de ură și instigare la discriminare au afectat și campania electorală din turul doi de scrutin. Astfel, din totalul celor 51 de cazuri raportate, în 7 cazuri autorul acestui tip de discurs a fost Candidatul independent, Igor Dodon.

Totodată, au fost raportate cel puțin 34 de cazuri în care politicieni, jurnaliști, lideri de opinie sau susținători au utilizat mesaje de ură și/sau instigare la violență împotriva candidatei PAS, Maia Sandu (26 de cazuri) și a candidatului independent, Igor Dodon (8 cazuri).

În alte 10 cazuri, acest tip de discurs a fost îndreptat împotriva membrilor partidelor politice și/sau susținătorii candidaților, precum și împotriva funcționarilor publici, politicienilor și a alegătorilor în general.

Asociația Promo-LEX atrage atenția că utilizarea discursului de ură și instigare la discriminare în spațiul public și mass-media de către candidați și susținătorii acestora, afectează atât demnitatea contracandidaților, cât și a persoanelor care fac parte din anumite grupuri sociale, inclusiv atunci când sunt utilizate prejudecăți și stereotipuri sau se instigă la discriminare și violență.

*Misiunea de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020, este desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, al Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Monitorizarea alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020”, precum și al Consiliului Europei prin proiectul „Suport pentru observarea civică a alegerilor prezidențiale din 2020 în secțiunile de votare create în străinătate”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul justiție și drepturile omului al Fundației Soros Moldova prin*

*proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.*

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

*În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română.*

**Pentru mai multe informații, contactați:**

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: [inga.stegarescu@promolex.md](mailto:inga.stegarescu@promolex.md)